

denarja, ostanki rumene, rudeče, modre in zelene svile, koš svilenih veznin, to vse so med ogromno množico že ugotovili. Izkopavanje se je vršilo na obširnem ozemlju starih utrd ter stražnih stolpov. Prekopal je Bergman nekaj sto razvalin iz dobe vladavine Han.

Mlajše kakor čas vladavine Han je takozvano mrtvo mesto Kara-Koto, katero je v severni in v severovzhodni smeri prekopal že neki ruski raziskovalec. Bergman je v tem mestu našel 150 razvalin hiš in svetišč. Vse pa je slabo ohranjeno. Tu je odkril rokopise v zagonetni pisavi in jeziku naroda Si-hija, pa tudi kitajske, ujgurske, mongolske, tibetanske in morda tudi perzijske rokopise. Med drugimi najdbami je morda najvažnejša ta, da je našel najstarejši doslej znani papirnati denar, o katerem pa ni znano, ali je ta denar iz dobe znanega Džingis-kana (13. stoletje) ali pa je poznejšega 14. stoletja. Druge najdene stvari iz tega mesta pa so bron, zaponke in lepotiche. Zelo mnogo je našel kosti od puščic in porcelana. Odkril je popolnoma ohranjene pladnje na visokih podstavkih iz dobe Sungov. Tudi ploščene lončevine ne manjka, kakor tudi ne vreten za prejo, bronastih pečatov in ključavnic. Z mnogih najdenin je že prej veter odnesel pesek in jih na ta način odkril, med tem ko so hišne razvaline bile globoko zasute v pesku. Včasih je Bergman samo iz slamnatih ostankov sklepal, kje je stala nekdašnja hiša. Prav tako je ugotovil, kje je včasih bilo obdelano polje, kje namakalni jarki, kateri so dobivali svojo vodo iz reke, katere pa je danes posušena.

Ta reka je tekla proti severovzhodu, kjer Bergman misli, da je stalo nekoč mesto Ši-Hen-Haj, katero je v zgodovini znano, pa ne vedo več, kje je stalo. To mesto je ležalo najbrže ob sedaj izsušeni rečni strugi. Tu je našel Bergman obširno poslopje, ki je bilo zelo dobro ohranjeno. Poleg tega poslopja je našel cel kup odpadkov. Ta kup je bil narejen iz samih rokopisov, iz česar Bergman sklepa, da je obširno poslopje bila kaka vladna palača in da so birokratje pred 2000 leti svoje ogromne pisane proizvode, ki so postali brez pomena, metali za hišo na kup.

Vprašanja in odgovori.

J. B. v O. Ali zakon predpisuje gostilničarskim vajencem štiriletno učno dobo? — Ne, ampak najmanj dveletno, potem pa tudi najmanj dveletno pomočniško dobo.

J. G. v K. Pod kakimi pogoji se pri neki družbi v Ljubljani dobi brezobrestno posojilo? — Vprašajte tam, pa dobro prečitajte poslano tiskovino.

L. S. v P. Moj upnik se je vknjižil za dolg in ne sprejme hranilne knjižice, ali ga lahko prisilim? — Ne. On ima pravico, terjati dolg v gotovini. Ako pa je dober, vas ne bo uničeval, pač pa sprejel knjižico kot kritje in ko bo Narodna banka dala denarnim zavodom več gotovine na razpolago, bo tudi on prejel.

J. M. v N. Ali si lahko kupim leta, da bom polnoleten? — Lahko, toda sodnija bo na to pristala, če oče dovoli in le v izrednem slučaju, ako ni oče zmožen odgovornosti, bo to

sama naredila. Domovnico in krstni list že dobite tudi sicer, toda pšelske knjižice ne.

H. Š. v M. Ali sem dolžen plačati na kolesu, ki sem si ga za eno vožnjo izposodil, le to, kar sem na tej vožnji pokvaril, ali celotno popravilo kolesa? — Na vsak način samo to, kar ste pokvarili in ste po izjavi ključavničarja izračunali ter nakazali. Ako on toži, bo pač ključavničar nastopil kot priča.

H. G. v R. Z učiteljico imam prepir zaradi kokeši. Rekel sem ji, naj pazi na nje, ker mi delajo škodo pri pšenici. Občinske komisije, ki je škodo cenila, ni priznala. Nekega dne je ena kokeš izginila. Sedaj toži mene, da sem jo ukradel. Kako se naj branim, eno tožbo sem že izgubil? — Slabo je živeti v prepiru za tako malenkost in dajati denar advokatom. Ona mora dokazati, da ste kokeš vi ukradli. Sedaj gre tudi brez prič, ker novi zakon priznava večjo verodostojnost, komur pač sodnik hoče, ker ona trdi, da ste tatvino priznali vpričo nje. Dokazite, da ste bili tisti dan z doma in da so sosedi res videli sledove lisice. Pričakovati pa je tudi od vzgojiteljice, učiteljice, da za tako malenkost ne žene kmeta v veliko škodo, zato se boste lahko doma pobotali.

N. P. v S. Ali si moram jaz s tožbo zaguarati pravico prevoza po cesti, kjer že nad 40 let vozimo? — Ne. On, ki vam prepoveduje, mora dokazati, da niste upravičeni, vi se do konca razprave lahko poslužujete vožnje. Ker pa ste upravičeni, ker je cestna uporaba priposestovana, bo sosed opustil tožbo.

R. L. v T. Ali sme dobavitelj električnega toka zaračunati trošarino nam? — Pogodbe nimate, da ne sme povišati cene, tudi je trošarina upeljana tako, da se ne boste mogli pritožiti.

J. M. v P. Imam njivo 30 let v najemu. Ali tudi v tem slučaju zastara pravica in je lastnik ne sme drugemu dati v najem ali jo prodati? — V tem slučaju pa ne, ker imate pogodbo in ste plačevali najemnino. Lastnik lahko da drugemu njivo v najem in jo tudi lahko proda. Držati se mora le odpovednega roka, kakor je v pogodbi.

Kako je z denarjem?

V tej zadevi je prejelo naše uredništvo več vprašanj, pa na vse splošno odgovarjamo. V zadevi denarja je dandanes tako zbežanje med ljudmi, da bi morali oni, ki so vzeli nase odgovornost vodstva državne oblasti, dati ljudem točna pojasnila in storiti vse, da se ljudje pomirijo.

Kako stoji naš dinar?

Naš dinar ima zlato podlago, 36% je kritja, bodisi v zlatu samem ali v zlati valuti, to je v devizah, v tujem denarju. Prav nobenega vzroka ni, zakaj bi zaradi tega moral dinar padati. Če ostane zlata podlaga, in vlada pravi, da ostane, ter ostane zaupanje zunanjega sveta v redno državno gospodarstvo, bo dinar trdno stal.

Zakaj primanjkuje denarja?

Vlagatelji so dandanes najbolj nevoljni. Upravičeno. Zbirali se prihranke, danes pa še tega ne dobijo, kar nujno potrebujejo. Seveda vlagatelji krivijo predvsem denarne zavode. Denarni zavod, kateremu so dali svoj denar, je istega posodil dalje, toda zaradi splošnega kroženja denarja je denarni zavod

kljub temu imel dovolj gotovine, da je vlagatelje vsakokrat zadovoljil. Lani septembra meseca pa se je lotil ljudi neki nepotreben strah, pa niso več vlagali. Zaloge denarja, ki so jih denarni zavodi imeli, so kmalu skopnele, zato so se začele omejitve v izplačevanju. Denarni zavodi so začeli posojila izterjavati, toda dolžniki jih niso mogli vračati. Ljudje so postajali nezaupni, kakor da je zaradi tega denarni zavod slab, ako ne more takoj vse vloge izplačati. Dinar zaradi tega nič ne trpi, trpi le trgovina, ljudje zaradi pomanjkanja gotovine ne morejo tako svobodno trgovati, pa vse zastaja.

Kako odpomoči pomanjkanju denarja?

Svoječasno smo že rekli, da so v prvi vrsti krivi sedajne denarne mizerije tisti, ki doma denar skrivajo. Trdili smo tudi, da ga s tem ne bodo rešili. In res so se te dni pojavile govorice, da namestila vlada ves denar izmenjati ter onim, ki imajo denar, odtegniti 20%, kakor se je to pred 10 leti zgodilo. Pa ni le ta nevarnost, je še druga. Brez denarja pri nas ne znamo trgovati. Če ga oni, ki ga skrivajo, ali ki so ga preko meje iztihnopili, ne dajo zopet v redni promet, bo treba nove bankovce tiskati, s tem bo pa dinar izgubil na svoji vrednosti. Druga sredstva pa ni: ali mora dosedanji denar zopet hitro v promet, ali pa mora država novega denarja natiskati. Do denarja pa je treba priti, sicer se mora zrušiti dosedanje denarno poslovanje.

Ali bodo vlagatelji zgubili vloge?

Razni osnutki, kako pomagati prezaдолženemu kmetu, so povzročili govorice, da bodo vlagatelji del svojih vlog izgubili. Toda to je povsem neresnično. Vlagatelji so samo tedaj v nevarnosti, da izgubijo del svojih vlog, ako dotični zavod propade. Spominjamo vas na znano Slavensko banko, kjer so samo Slovenci izgubili okrog 80 milijnov dinarjev. Naši ljudje imajo denar naložen v hranilnicah, ki jamčijo neomejeno, to se pravi, vsak član jamči z vsem svojim premoženjem za vloge. Tu so vloge povsem varne! Drugače je pri onih zavodih, ki imajo samo omejeno jamstvo. Tam jamčijo člani z enkratnim ali večkratnim deležem, več pa ne. Naše domače hranilnice so skoro vse z neomejeno zavezo ali jamstvom. Od te strani za vloge ni nevarnosti. Da bi se jih pa državna oblast lotila ter bi oškodovala vlagatelje na korist onih, ki so dolžni, je pa povsem izključeno. Tako brez glave ni delala dosedaj nobena država, pa če je prišla še v take težkoče.

Kako pa se naj prezaдолženemu kmetu pomaga?

Pomoči je potreben, ker je postal prezaдолžen zaradi previsokih davkov in trošarin, zaradi prenizkih cen temu, kar proda, zaradi carinske politike, ki podpira industrijo, kmetu pa podražuje potrebščine, tu in tam tudi zaradi visokih obresti. Treba je samo odstraniti te vzroke prezaдолženosti, treba je kmeta rešiti pretežkih davkov. Treba je dvigniti ceno kmetijskim pridelkom, napraviti take trgovinske pogodbe z drugimi državami, da bo možen izvoz.

Treba je tudi urediti višino obrestne mere, vendar primerno, da še ostane smisel za varčevanje. Vsaka druga pomoč ne bo nobena pomoč, ker bodo ostali viri, iz katerih izhaja prezadolženost in se znajo ti viri samo še povečati in bomo kot pes, ki lovi svoj rep.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Romunska vlada pod predsedstvom Vajde Voevoda ostane. Zunanje ministrstvo prevzame bivši londonski poslanik Titulescu.

Hindenburg čuvar cesarskega prestola. Po javnosti kroži vest, da bode proglasila vlada predsednika nemške republike Hindenburga za regenta, kakor je Horthy na Madžarskem, in obenem bo še imenovan za čuvarja cesarskega prestola.

Vojna v Južni Ameriki med Paragvajem in Bolivijo je v polnem teku.

Nov vojni vikar — Slovenec. Za vršilca dolžnosti vojnega vikarja in referenta v vojnem ministratvu je imenovan vsled vpokojitve dr. Rožiča Slovenec g. Davorin Medved. Novi vojni vikar je rojen v Artičah pri Brežicah leta 1893 in je kaplanoval po raznih župnijah naše škofije, predno je bil imenovan za vojnega kurata v Beogradu.

Samoumor iz obupa. V Selnici ob Dravi se je obesil vpokojeni črešnjevski nadučitelj g. Alojzij Belina, ker ni prejel kljub upokojitvi avgusta pokojnine.

Koprivnica. V celjski bolnici je dne 6. t. m. umrla naša faranka Antonija Kozole. Pokojna je mati šolske sestre Eleonore, učiteljice na učiteljski šoli šolskih sester v Mariboru. Najmlajša njena hčerka je absolvirala Brvarjevo orglarsko šolo v Celju in je sedaj vstopila pri 18. sestrah usmiljenkah v Breživah. Svetila pokojnici večna luč, ostalim naše iskreno sočutje!

Razbor pri Slovenjgradcu. Na god sv. Uršule dne 21. t. m., ako bo vreme ugodno, bo za leto zadnja sv. maša na Urški gori in šli bomo, da se zahvalimo za čez leto prejete dobrote.

Marija Snežna. Tukajšnje Prosvetno društvo naznanja svojim cenjenim članom in občinstvu, da se vrši prvi redni občni zbor dne 23. oktobra, popoldne ob treh v društveni dvorani.

Skrivainica.

Kje je pastir?

V Slovenski Bistrici kupim travnik, primeren za sadonosnik, ali malo posestvo. Ponudbe upravi »Slov. Gospodarja« v Mariboru pod »Sadjar - upokojenec«. 1121

V najem vzamem posestvo od 5 do 15 oralov. Ponudbe do 25. oktobra na upravo lista. 1120

Iščem službo za 1. viničarja, pa tudi za majerja, z zdravimi ljudmi in dobro izučeni za vsako delo. Izve se pri Franc Lešnik, Vojašniška ulica 21, Maribor. 1123

Viničar s tremi delavskimi močmi se sprejme. Jarenina 47. 1119

Posestva ali hiše prodaja ugodno: Posredovalnica Maribor, Francišanska ulica 21. 1118

Jaz podpisani nisem plačnik za dolgove svojih sinov. — Kotzhek Franc, Jarenina. 1117

En volar in dva drvarja se sprejmejo za stalno. Plača pa dogovoru. Pojasnila pri lesni trgovini Piščanec v Mariboru. 1116

Iščem majerja, marljivega in poštenega, z več delovnimi močmi, ki zna opravljati govejo živino, konje in tudi poljsko delo. Ponudbe pod »Večletna spričevala« na upravo lista. 1106

Suhe gobe

plačuje po najvišji ceni

SEVER & KOMP.,

Ljubljana.

Iščem majerja, zanesljivega in izkušenega, poročenega, z najboljšimi spričevali. Ponudbe na naslov: Grajščina Thurn, pošta Velenje. 1108

Hlapca, oženjenega, brez otrok, sprejemem v službo k kravam. Graščina Prebold, pošta, Sv. Pavel v Savinjski dolini. 1109

Kupim malo posestvo s knjižico »Kmetški hranilni in posojilni dom« do 80.000 Din. Posredovalnica »Rapid« v Mariboru, Gosposka ulica 28. 1104

Frangež, Hoče 118, oddaja v jeseni sadno drevo po znižani ceni, in cepljene trte. 1103

Malo posestvo vzamem v najem, tudi kupim. Ekonom Krajnc, Brezje št. 79, pri Mariboru. 1100

Kupim takoj 1000 kg kuruzne in ovsene slame. Palege, Maribor, Meljski hrib 18. 1102

Sadno drevje! Radi izpraznitve ene drevesnice se oddajajo visokodebelne in pritlične jablane in hruške po znižani ceni. Po sadnem izboru z jamčene vrste. Pri večjem naročilu posebni popust. Zahtevajte cenik! Kmetijska družba v Ljubljani, Novi trg 3. 1102

Kupim 2000 kg krompirja. Ponudbe s ceno, postavljeno v Zabukovco, na naslov: Jerman, Griže. 1107

Bik muredolec, krasnega života, licencovan, star 28 mesecev, in telica iste pasme, 9 mesecev stara, prodaja: Debelak A., Zeče 16, p. Buče. 1105

Gobe čiste zdrave, belo blago, zelo dobro posušeno, zeleno pod glavo odstranjeno, kupi po najboljši ceni I. Kassowitz, Maribor, Meljska cesta 28 I, vrata 5. 1111

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU
ki mi je po smrti moje žene Barabare Mikuš izplačala pripadajočo podporo hitro in točno, se najpričnejše zahvaljujem in priporočam to prekornostno društvo vsakomur v takojšen pristop.
Ruše, dne 1. oktobra 1932. 1126
Franco Mikuš.

240 — Din

dobra in trpežna
moška suknena
obleka!

IZ TOVARNE DIREKTNO NA TELO TO JE POCENI, NAJ VSI VEDO!

230 — Din

kratka zimska duble suknja, razposilja

tovarna oblek

R. STERMECKI

Celje št. 24.

Zahtevajte veliki, ilustrirani cenik!

Sede po 1 Din liter izdeluje Ledinek Pavel v Mariboru, Gozdna ulica 6 (Betnavska). 1095

V najem se da posestvo ali stanovanje na deželi. Naslov v upravi lista. 1113

Predno si kupite pletenine, Vam priporočamo, da si ogledate bogato zalogo najtrpežnejše pletenine lastnega izdelka po najnižjih cenah: Strojna pletilnica, A. Pongračič, Celje, Gosposka ulica 2. 1101

Zavarovanje proti požaru in za življenje ter nezgodo posreduje zastopstvo »Feniks«, agentura Pichler, Ptuj, Vošnjakova ul. 1055

Prodajam lepo posestvo v Selnici ob Muri. Richard Zungl, p. št. 117 v Slov. gor. 1091

Bukov gozd blizu železnice kupi Obrar, Maribor, Loška ulica 15. 1089

Usnjate suknje, dobro izdelane, in usnje za suknje po znižani ceni nudi Metod Senčar, trgovec, Ljutomer. 1084

Jabolka, kanadke, zlate parmene, se kupijo po najvišji dnevni ceni. Vpraša se pri restavraciji »Roža«, Maribor, Koroška 3. 1081

Namizno sadje in sadje za prešanje prevzame vsako količino po najboljši dnevni ceni dnevno v vagonih ali od skladišča: Meljska cesta št. 1, proti takojšnjemu plačilu po prevzemu. »EXPORT«, Ivan Korajžja, Maribor, Meljska cesta št. 1. 1112

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU
mi je izplačala po smrti moje matere gospe Marije Kroflič pripadajočo podporo hitro in kulantno, za kar ji izrekam najlepšo zahvalo ter priporočam vsakomur vstop v to društvo.
Male Dole pri Vojniku, 8. okt. 1932. 1115
Anton Kroflič.